

Pujol feixista

“No una crítica raonada, i fins i tot dura i seriosa, d’una decisió i d’una frase de difícil defensa. No senyor: feixista, dictador, ‘pequeño zar’, la vella teoria de la infàmia. Perquè és Jordi Pujol, intolerable president d’aquesta intolerable realitat que té el nom de Catalunya, i una errada és prou motiu per mossegar fins a l’os. Però sense cap errada també mosseguen, és un hàbit antic: no és un error, és un horror.”

Hi ha temporades que, llegint la premsa que circula pel país, hom té la impressió que algú ha donat solta a una colla d’energúmens, posseïts per alguna estranya forma de maldat o malaltia que deforma paraules i conceptes, una tumoració d’insidies verbals, un extens horror molt poc perdonable. Sobretot quan els autors de la infàmia són d’altra part bons professionals, gent respectada en l’ofici d’escriure, periodistes de fama, escriptors de renom, persones que cal suposar dignes i honestes. I arriba un punt que no ho són. Ja sé que al regne d’Espanya la incontinència en l’ús de les paraules és gairebé norma comuna, ja sé que ací –ací i allà– el descrèdit dels conceptes és ja part d’una mena de banalitat que sovint es fa, a mi almenys se’m fa, del tot insuportable. Deu ser un mal propi d’aquest inacabat apèndix d’Europa occidental que és la península on ens ha tocat viure, l’altiplà o meseta i les costes adjacents (que altra cosa sembla que no som: només adjacents), perquè llegint la premsa d’altres països fa tot l’efecte que no és un mal general sinó particular. Jo sóc lector habitual de diaris i setmanaris de França, d’Itàlia i dels Estats Units d’Amèrica, i els puc assegurar que en allò que se’n diu “premsa seriosa” no es troba com ací aquesta mala bava implacable, aquesta frivolitat maligna dels conceptes, aquesta corrupció. No sé què ens passa o què els passa. Qui sap si és efecte d’una idea encara brutal de la lluita política, d’una tradició militaritzada i violenta, d’una història d’autoritarisme i anarquia, d’una escassa tendència a la serenitat de la raó, o què. No m’ho puc explicar, i de vegades, em sembla que no hauria de ser cert. Però és cert. Sobretot, ai dolor permanent, ai la mostra dels baixos instints de la història, quan es parla de bascos o de catalans. Més de catalans que de bascos, i més de Pujol que de ningú. No sé quin trauma ocult apareix llavors a la llum, no sé quina amagada tradició assassina. Ja ve del temps de don Francisco de Quevedo, mestre de molts odis i de molts insults.

De manera que, seguint tan antiga tradició, qualsevol oportunitat és bona per renovar-la. Com ara el tema de les llicències de ràdio d’aquesta cadena episcopal d’odis i vileses coneguda amb les inicials de COPE. Ignore si l’administració catalana tenia sòlides raons

legals per no renovar les llicències que no ha renovat, o si podia haver actuat reglament en mà d’una altra manera de com ho ha fet; ja ho dilucidaran els tribunals, si fóra el cas. Estic del tot convençut que, encara que administrativament la decisió fóra correcta, políticament ha estat un error d’alguna consideració. I estic més convençut encara que el senyor Jordi Pujol va perdre una esplèndida ocasió de callar-se quan, justificant el tancament o no renovació de les llicències de la COPE, va dir allò que “la llibertat d’expressió no val per a dir mentides” o alguna cosa semblant. Era, o tenia tot l’aspecte de ser, un exabrupte impropcedent, una manera de convalidar una decisió administrativa en termes poc propis, justament, d’un règim de llibertats: hom no tanca ràdios o diaris perquè pensa que no diuen sempre la veritat. No senyor. Tinc entès que el mateix senyor Pujol va reconèixer ben aviat l’error substancial de la frase. Havia d’haver pensat abans de parlar.

Dit això, quina orgia d’infàmies ha provocat la frase dissortada, quina tempesta d’insults, quina onada de les eternes insidies. “Y así intentaba justificar un acto fascista como el cierre de tres emisoras...”, escriu un dels més venerats columnistes de Madrid. I més endavant: “Volvamos a Pujol: su definición es fascista, y hecha desde el poder y a continuación de una prohibición fascista.” “Sé de sobras que Pujol no és feixista”, comença, però més de mitja columna és això: feixista, feixista, feixista. “En Cataluña” –escriu un altre columnista, novel·lista de fama i crec que veí de Barcelona, en el diari més acreditat d’Espanya– “hay una sola voluntad de poder; una sola voz de mando, una opinión pública, una verdad.” Una perfecta definició de règim feixista, sense dir-ne el nom. I així més i més, fins a la nàusea. Els arquebisbes de València i de Sevilla donant lliçons de llibertat de paraula, l’ama de *Las Provincias* afirmant que Pujol és l’enemic públic de la llibertat, ella ja ho sabia. No una crítica raonada, i fins i tot dura i seriosa, d’una decisió i d’una frase de difícil defensa. No senyor: feixista, dictador, “pequeño zar”, la vella teoria de la infàmia. Perquè és Jordi Pujol, intolerable president d’aquesta intolerable realitat que té el nom de Catalunya, i una errada és prou motiu per mossegar fins a l’os. Però sense cap errada també mosseguen, és un hàbit antic: no és un error, és un horror.